

Nr 1595

av herrar Lindkvist och Östrand

i anledning av Kungl. Maj:ts proposition 1973:29 med förslag till lag om ändring i lagen (1947:529) om allmänna barnbidrag, m. m.

I Kungl. Maj:ts proposition 1973:29 föreslås en regel som avser att begränsa möjligheten för större inkomstagare att genom utnyttjande av avdragsrätten vid taxering kunna erhålla högre bostadstillägg än vad som kan anses rimligt. Den föreslagna regeln, som innebär att underskott i förvärvskälla till den del underskottet överstiger 3 000 kr. skall läggas till den taxerade inkomsten, innebär emellertid att även lägre inkomstagare drabbas. Då regeln främst syftar till att minska möjligheten för villaägare med höga inkomster att kvalificera sig för bostadstillägg är det naturligt att pröva hur effekten blir för småhusägare med låg inkomst.

I efterföljande exempel har utgått från att så gott som enda praktiska möjlighet för låginkomstagare att kunna förvärva och inneha småhus är att välja ett gruppbyggt, statsbelånat icke alltför stort radhus. Förutsättningarna i exemplet är följande.

Radhuset är färdigställt och slutbelånat 1970. Tomten är upplåten med äganderätt. Produktionskostnaden är 110 000 kr. Bostadsytan är 95 kvm. Taxeringsvärdet 88 000 varav byggnadsvärdet 75 000 kr.

Pantvärdet = produktionskostnaden, låncunderlaget = 100 000. Alternativ 1 a) och 2 a) är statsbelånade med bostadslån mot nominell ränta.

Alternativ 1 b) och 2 b) är statsbelånade med paritetslån.

I alt. 1 a) och 1 b) är upplåtelseformen äganderätt, i alt. 2 a) och 2 b) är upplåtelseformen bostadsrätt.

I bostadsrättsalternativen är gäldräntor för bostaden inte avdragsgilla. Här har i stället antagits ett godkänt gäldränteavdrag av 4 000 kr. I alternativen 2 a) och 2 b) överstiger den bidragsgrundande bostadskostnaden 800 kr./mån. vilket är övre gränsen för 3- och 4-barnsfamilj. För att göra exemplen fullständigare har därför antagits två olika familjestorlekar: 3- och 5-barnsfamiljer. För den sistnämnda är övre gränsen för bidragsgrundande bostadskostnad 925 kr./mån.

I övrigt antas att mannens inkomst är 3 000 kr./mån. = 36 000 kr./år och att hustrun saknar egen inkomst. Bestämmandet av bostadskostnaden för äganderättsalternativen har skett enligt bostadsstyrelsens tillämpningsföreskrifter. Bostadstilläggen har beräknats för år 1974 dels efter de regler som föreslagits i statsverkspropositionen, dels enligt förslaget i propositionen nr 29. I uppställningarna har dessa alternativ betecknats "enl. prop. 1/73" resp. "enl. prop. 29/73".

Skattevinst har beräknats enligt bostadsstyrelsens tillämpningsföreskrifter, varvid för kommunal utdebitering tagits 1972 års genomsnitt för landet: 23:79 kr.

Alternativ 1 a) äganderätt, nominellt lån*Bostadskostnad*

Räntor	7 138	
Bränsle	741	
Garantibelopp	418	
Övriga driftkostnader	3 000	
Amortering	841	12 138
Verklig boendekostnad		12 138 = 1 012 kr./mån.

Avgår amortering	841	
Avgår skattevinst	3 120	3 961
Bidragsgrundande bostadskostn.		8 177 = 681 kr./mån.

*Beräknad taxerad inkomst**Inkomst av fastighet*

2 % av 88 000	1 760	1 760
Avgår låneräntor	7 138	
Avgår extra avdrag	500	./ 7 638
Underskott i förvärvskälla		5 878

Inkomst av tjänst

Av anställning	36 000	36 000
Avgår resor o. allm. avdrag	1 000	
Avgår underskott i förvärvskälla	5 878	./ 6 878
Återstår		29 122
Taxerad inkomst		29 100

Beräknad inkomst för bestämmande av bostadstillägg enl. prop. 29/73

$$29\,100 + (5\,878 - 3\,000) = 31\,978 = 31\,900$$

Skattevinst

På statlig skatt 1 716 kr., på kommunal skatt 1 404 kr. = 3 120 = 260 kr./mån.

Bostadstillägg år 1974, kr./mån.

3 barn enl. prop. 1/73 = 367 kr., enl. prop. 29/73 = 325 kr.
 5 barn enl. prop. 1/73 = 517 kr., enl. prop. 29/73 = 475 kr.

Alternativ 1 b) äganderätt, paritetslån*Bostadskostnad*

Räntor	6 006	
Bränsle	741	
Garantibelopp	418	
Övriga driftkostnader	<u>3 000</u>	<u>10 165</u>
Avgår amort. 4 % på 6 006	240	
Avgår skattevinst	<u>2 498</u>	<u>./. 2 738</u>
Bidraggrundande bostadskostnad		7 427 = 619 kr./mån.

*Beräknad taxerad inkomst**Inkomst av fastighet*

2 % av 88 000	<u>1 760</u>	<u>1 760</u>
Avgår låneräntor	5 766	
Extra avdrag	<u>500</u>	<u>./. 6 266</u>
Underskott i förvärvskälla		4 506

Inkomst av tjänst

Av anställning	36 000	
Avgår resor o. allm. avdrag	<u>1 000</u>	<u>35 000</u>
Avgår underskott i förvärvskälla		<u>4 506</u>
		30 494
Taxerad inkomst		30 400

Beräknad inkomst för bestämmande av bostadstillägg enl. prop. 29/73

$$30\,400 + (4\,506 - 3\,000) = 31\,906 = 31\,900$$

Skattevinst

$$\text{Statlig skatt } 1\,404, \text{ kommunal skatt } 1\,094 = 2\,498 = 208 \text{ kr./mån.}$$

Bostadstillägg år 1974

$$3 \text{ barn enl. prop. } 1/73 = 289 \text{ kr., enl. prop. } 29/73 = 265 \text{ kr.}$$

$$5 \text{ barn enl. prop. } 1/73 = 439 \text{ kr., enl. prop. } 29/73 = 415 \text{ kr.}$$

Alternativ 2 a) bostadsrätt, nominellt lån*Bostadskostnad*

Räntor	7 776		
Amortering	1 029		
Driftkostn. exkl. bränsle	2 400		
Bränslekostnad	665	11 870	
Årsavgift		11 870	= 989 kr./mån.

*Beräknad taxerad inkomst**Inkomst av tjänst*

Av anställning	36 000	36 000
Avgår: resor, allm. avdrag	1 000	
Avgår: övriga gäldräntor	4 000	5 000
Återstår		31 000
Taxerad inkomst		31 000

Bostadstillägg år 1974 kr./mån.

3 barn enl. prop. 1/73 420, enl. prop. 29/73 375

5 barn enl. prop. 1/73 670, enl. prop. 29/73 625

Bidragsgrundande bostadskostnad kr./mån.

3 barn	800
5 barn	925

Skattevinst

Enl. prop. 1/73:

På statlig skatt 1 212, på kommunal skatt 952 = 2 164
 = 180 kr./mån.

Enl. prop. 29/73:

På statlig skatt 336, på kommunal skatt 238 = 574
 = 48 kr./mån.

Alternativ 2 b) bostadsrätt, paritetslån*Bostadskostnad*

Kapitalkostnad	7 086		
Driftkostn. exkl. bränsle	2 400		
Bränslekostnad	665	10 151	
Årsavgift		10 151	= 846 kr./mån.

Taxerad inkomst

Samma som alt. 2 a 31 000

Bostadstillägg år 1974, kr./mån.

3 barn enl. prop. 1/73 420, enl. prop. 29/73 375

5 barn enl. prop. 1/73 590, enl. prop. 29/73 545

Bidragsgrundande bostadskostnad kr./mån.

3 barn 800

5 barn 825

Skattevinst

Enl. prop. 1/73:

På statlig skatt 1 212, på kommunal skatt 952 = 2 164
= 180 kr./mån.

Enl. prop. 29/73:

På statlig skatt 336, på kommunal skatt 238 = 574
= 48 kr./mån.

Familj med 3 barn

Alt.	Lön kr./ mån.	<u>Bostadstillägg</u>		<u>Bruttoinkomst</u>		Skatt kr./mån.	Bost.kostn. verklig kr./mån.	S:a skatt + bost. kostn.	Bidrags- grundande bost.kost.	<u>Aterstar kr./man.</u>		Nettoskilln. mellan prop. 1/73 o. prop. 29/73
		enl. prop. 1/73	enl. prop. 29/73	enl. prop. 1/73	enl. prop. 29/73					enl. prop. 1/73	enl. prop. 29/73	
1 a	3 000	367	325	3 367	3 325	894	1 012	1 906	675	1 461	1 419	./ 42
1 b	3 000	289	265	3 289	3 265	946	827	1 773	600	1 516	1 492	./ 24
2 a	3 000	420	375	3 420	3 375	974	989	1 963	800	1 457	1 412	./ 45
2 b	3 000	420	375	3 420	3 375	974	846	1 820	800	1 600	1 555	./ 45

Familj med 5 barn

1 a	3 000	517	475	3 517	3 475	894	1 012	1 906	681	1 611	1 569	./ 42
1 b	3 000	439	415	3 439	3 415	946	827	1 773	619	1 666	1 642	./ 24
2 a	3 000	670	625	3 670	3 625	974	989	1 963	925	1 707	1 662	./ 45
2 b	3 000	590	545	3 590	3 545	974	846	1 820	825	1 770	1 725	./ 45

Som framgår av förestående beräkningar kan de ändrade bidragsreglerna slå hårt även på medelinkomsttagaren. Nettoskillnaden kan i vissa fall uppgå till ca 500 kr. per år, i jämförelse med nuvarande regler.

Syftet med den i propositionen föreslagna ändringen är att förhindra att egnahemsägare i högre inkomstlägen, genom de möjligheter dessa har till underskottsavdrag, betingade även av andra omständigheter än bostadskostnaderna, skall få betydligt högre bostadstillägg än hyregäster i samma inkomstläge och med likvärdiga bostadskostnader. Vi instämmer helt i detta syfte. Vi menar dock att skälig hänsyn bör kunna tas vid inkomstprövningen för bostadstillägg till låg- och mellaninkomsttagare.

Detta problem bör kunna lösas i samband med utformningen av anvisningarna till berörda myndigheter.

Under återopande av det anförda hemställer vi

att riksdagen hos Kungl. Maj:t begär sådana anvisningar till de föreslagna nya bestämmelserna om inkomstprövningsreglerna för bostadstillägg att skälig hänsyn kan tas till personer i låg- och medelinkomstskikten i enlighet med vad i motionen anförts.

Stockholm den 6 mars 1973

OSKAR LINDKVIST (s)

OLLE ÖSTRAND (s)